

Norsk oljufeløg og útbúgvingarstovnar rætta hjálpanði hond:

Vilja lata føroyingum hjálp til sjálvbjálp

Norskir útbúgvingarstovnar og norsk oljufeløg vilja fegin stuðla føroyskum útbúgvingarstovnum í royndunum at laga undirvísingina til eina koma oljuvinnu.

JAN MÜLLER

Fríggjadagin var enn ein merkisdagur í føroyskari „oljusøgu“. Tá tóku fimm føroyskir lærarar prógv í boring á Stavanger maritime skole. Teir fimm lærararnir starvast dagliga á Sjómannsskúlanum, Maskinmeistaraskúlanum og á teknisku skúlanum í Havn og í Klaksvík. Talan hevur verið um eitt intens skeið uppá sjey vikur. Hetta er fyrstu ferð, at slíkt hendir og er hetta tiltakið ein liður í royndunum at kunna útbúgva føroyingar í Føroyum til at manna størvini í eini komandi oljuvinnu.

Tað hevur annars gingið óvanliga skjótt og longu nú er nakað ítúkiligt komið burtur úr. Tað var í fjór, at umboð fyri Stavanger maritime skole og Høgskolan í Stavanger vóru í Føroyum og gjørdur fyrstu atlanaravtalurnar við ávikavist teir fyra umrøddu miðnáms-skúlanar í Havn og í Klaksvík og síðani við Fróðskaparsetur Føroya.

Endamálið við hesum útbúgvingarsamstarvinum er at skapa fortreytir fyri at kunna útbúgva føroyingar til eina komandi oljuvinnu og eisini at fara undir granskingaruppgávur í hesum sambandi.

Skúlastjórar á kunningarferð

Herfyri fóru so fimm lærarar til Stavanger at taka grundskleið í boring. Í tí sambandinum fóru so eisini stjórnarar á teimum fyra føroysku skúlanum á vitjan í Stavanger fyri at kunna seg við viðurskiptini har.

Skúlastjórnarar vóru Gordon Hoffgaard frá Maskinmeistaraskúlanum, Egon Øregaard frá Tekniska Skúlanum í Havn, Rúni Heinesen frá Tekniska Skúlanum í Klaksvík og Dánjal Johan Poulsen frá Sjómannsskúlanum. Harafturat vóru tvey umboð fyri Landskúlafrýsingini við, Vilhjálmur Gregorisen og Claus Reistrup.

Vitjað varð fyrst á Stavanger maritime skole, sum upprunaliga var ein sjómannsskúli, men í 1980 vóru allar maritimar útbúgvingar

savnaðar á skúlanum. Í dag leggur skúlin dent á maritima útbúgving, te. dekk og maskin, síðani eina petrol-eumstekniska útbúgving, harnæst frálendaútbúgvingar og at enda maritima trygdarupplæring.

Skúlin er tað einu nevnið „en videregående skole“, sum gevur næminginum eina 3 ára útbúgving eftir loknan fólkaskúla.

Stórir tørvur er eftir fólk, sum taka útbúgving, og her er tað í løtuni serliga eftir fólk við boriútbúgving, sum kemur av tí ótta virkseminum í Norðsjónum. Eitt boriskeið tekur vanliga 1 ár.

Føroysku skúlastjórnarar vóru eisini kunnaðir um skeiðvirksemi, sum er í Rogalandi.

Høvið var eisini til at hitta umboð fyri umsitingina í fylkinum og kommunalpolitikarar. Eitt nú varð greitt søgum hjá Stavanger og um hvussu býurin hevur ment seg gjøgnum tíðina, til í dag at vera oljuhøvuðsstaðurin í Noregi. Býráðið hevur verið sera virkið í hesi menning.

Vitjaðu hjá Statoil og

Umboðsmaður fyri Statoil greiðir føroyingunum frá nýggja slagborinum, sum teir eru í ferð við at útvikla

Saga

Vitjað varð eisini á gass-terminalinum hjá Statoil á Kårstø. Tá vóru eisini teir fimm lærararnir, ið vóru á boriskeiði, við.

Her fingur føroyingarnir m.a. at vita, at Statoil bara í ár ger fløgur fyri 15 milliardir krónur. Kårstø skal úbyggjast fyri 6-7 milliardir kr. M.a. skulu tanger gerast í fjallinum til propan, ið skal kølast niður, og nýggj rørléiðing skal gerast frá Kårstø til Emden.

Eisini varð høvið at vitja hjá Saga Petroleum, har høvuðscenturin varð lagdur á trygd og umhvørvi. Saga hevur gjørt nógv burtur úr trygdarupplæring og greitt varð frá teimum grundleggjandi trygdar- og tilbúgvingarskeiðunum, u.m. framt eini serstakari leiðarupplæring.

Ahugavert var m.a. at hoyra fólk frá Saga greiða frá tiltøkum, sum fyrirtøkan stendur fyri í Sogne og Fjordane, sum er eitt fylki

Lærar og skúlastjórar frá teknisku skúlanum í Havn og í Klaksvík, Sjómannsskúlanum og Maskinmeistaraskúlanum vitja í norska oljuhøvuðsstaðnum Stavanger.

við 100.000 íbúgvum. Eitt endamálið hjá Saga í lokalsamfelagnum er at brúka lokalar veitarar og at útvikla fôrleika. Saga ger eisini nógv burtur úr samstarvinum við skúlanar í økinum.

Skúlaværkið í fylkinum hjálpur til við hesum arbeiði. Eisini fyri framleiðarar/virki í økinum stillar Saga fyri tiltøkum, sum kunnu vera við til at menna teirra fôrleika í fakligum høpi.

Undir vitjanini hjá Saga vóru trygdarskeið og trygdararkrøv eisini viðgjørd gjølla. Tað er kundin, sum setir krøvini til innihaldið í skeiðunum. Í Noregi fer ein samskipan av krøvunum fram innan OLF (Oleindustriens Landsforening).

Claus Reistrup frá Landskúlafrýsingini sigur, at undir hesi vitjan varð eisini umrøtt, hvussu vit í Føroyum kunnu fara undir at gera trygdarskeið. Saga legði dent á, at stílað varð fyri einum trygdarmiðdepli, og at útbúrnir instruktørar skuldu vera til miðdeplin.

Í hesum sambandi varð eisini sagt frá, at SAGA í oktober hevði ætlanir um at hava eina venjing, har eisini umboð úr Føroyum kunnu vera við sum eygleiðarar.

Í hesum sama viðfangið varð eisini tosað um møguleikan fyri at halda eitt seminar í Føroyum um trygd og umhvørvi. Tað skal vera fyri ídnaðarfólk og politikarar.

Eisini varð umrøddur møguleikin fyri at Saga kundi vitja skúlanar í Føroyum, so lærarar og næmingar fáa beinleiðis kunning um tann stóra týðningin, sum trygd og umhvørvi hevur innan oljuvinnuna.

Føroysku luttakararnir vóru vístir runt á trygdarmiðdeplinum á Stavanger maritime skole. Vitjað varð eisini hjá Kværner Eigersund, ið liggur uttan fyri Stavanger. Upprunaliga bygdu teir stálkonstruktiónir, men í dag er meginparturin av framleiðsluni eindir til framleiðslupallar innan oljuvinnuna.

Fleiri smáfyrirøkur innan jarnídnaðin hava tikið seg fram við vesturstrondina og eru tær undirleverandørar til Kværner.

Ahugaverdur borur

Eisini varð vitjað hjá Statoil í Forus. Har varð m.a. greitt frá teimum ahugaverdu royndum, ið Statoil hevur gjørt við at útvikla ein slaghamara at nýta til boring.

Claus Reistrup sigur, at sera ahugavert at varð at hoyra um henda nýggja boriteknikk, sum kann koma at kollvelta boring í eitt nú basalti og tí eisini hevur stóran áhuga fyri Føroyar. Av tí at tað er sera kostnaðarmikið at leiga boiripallar, um 1 mill. kr. um dagin, røður mest um at kunna redusera boritíðina. Við nýggja boriteknikk-inum kunnu teir bora 12 ferðir skjótari um tíman enn við verandi teknikki. Og tá er so nær um einki slit heldur.

Eisini fingur føroyingarnir eina frágreiðing um royndirnar at umskapa gass til protein við at nýta eina ávísa bakteriu. Bakterian er til staðar alla staðni, har methan er. Í løtuni er Statoil í ferð við at byggja eitt veruligt framleiðsluanlegg. Av tí at protein er ein mangulvøra í heiminum í dag, eru helst stórir framtíðarmøguleikar í hesi framleiðsluni.

At enda varð vitjað á Høgskolan í Stavanger. Har útbúgva teir eitt nú oljuverkføringar. Í sambandi við atlanaravtaluna, sum herfyri varð gjørt millum Høgskolan og Fróðskaparsetrið, er ætlanin, at ein frá borjeiðilini á høgskúlanum skal gerast professari 2 á Fróðskaparsetrinum, m.a. við atliti at menning

av boriteknikki í hørdum tilfari.

Henda skipan, sum verður figgjað av Statoil, virkar á tann hátt, at lærari arbeiðir fyri fyrirkuna 20% av tíðini og restina av tíðina undirvísir og granskar á einum lærðum háskúla. Verður henda ætlan til álvara, so er møguleiki hjá Fróðskaparsetrinum at fáa bygt upp nógv nýggja vitan.

Statoil og Saga sera trúverðugir partnarar

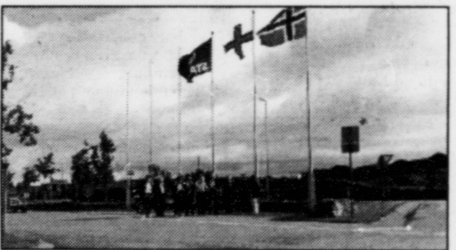
Claus Reistrup sigur við Sosialin, at Statoil, sum hevur víst stóran áhuga fyri at vera við til at menna útbúgvingarmøguleikarnar í Føroyum í sambandi við eina komandi oljuvinnu.

Ókara royndir eru, at Statoil er ein sera trúverðugur samarbeiðspartnari, sum eisini skilur trupuleikarnar og tørvin í einum lítli samfelag sum tí føroyska.

Her er í stóran mun talan um hjálp til sjálvbjálp.

Eisini hitt norska oljufelagið Saga er ein góður samstarvspartnari sigur Claus Reistrup, sum heldur, at trygdarspurningarnir, ið Saga ger so nógv við, eru sera týðningarmiklir fyri okkum føroyingar eisini.

Teir fimm lærararnir, sum hava tikið grundskleið í boring í Stavanger og sum nú kunnu undirvísa í hesum á skúlanum í Føroyum, eru: Johan Kunoy frá Tekniska skúla í Havn, Páll Joensen frá Maskinmeistaraskúlanum, Jógvann Linklett og Hans Jákup á Kósini frá Tekniska skúla í Klaksvík og Kristin Rasmussen frá Sjómannsskúlanum.

Merkið veitraði fyri føroysku gestunum hjá Statoil